

Ihmiskauppa Yleistä Ranskan Maaseuduilla

NIIN lukuisia valkeuksia ja niin paljon kurjuutta kuin "vapaa" palkkatyöläiselämä itseensä kätkeekin, voi tästä huolimatta moni Suomen maaseudulta tšekäläisiin teollisuusoloihin muuttanut tai "päässyt" työläinen muistella aikäläisiä työläisten, renkien ja pilkojen, oloja kauhistuksella tai vähintäinkin syvällä vastenmielisyydellä. Kulkea palkkatyössä, jos sitä sattuu olemaan, määrättyt tunnit vuorokaudessa ja sitten "vapautua" loppuksi aikaa vuorokaudesta ja käyttää lomansa "itsensä hyväksi", tuntuu vuodeksi pestatun rengin tai pihan asemaan verraten paljon inhimillisemmältä ja suotavammalta. Mitä palkkatyöläisen "vapaus" ja "itsensä hyväksi" loma-aikansa käyttäminen todella on, emme lähde tässä analysoimaan.

Olemme vain muistuttaneet mieliin sitä tapaa, jolla entisessä ympäristössämme maatyöläisiä otettiin isännän ja emännän, tai toisin sanoen, talon palvelukseen. Kun palkollinen oli hyvin raatanut vuoden, voi hän pestinsä loputtua suottaa isännän tekevän uutta tarjousta. Mutta jos oli jo puhe, että ei enään pestä uusia syystä tai toisesta samaan taloon, voi hyvin ahkerasti raatanut ja orjansa oliut palkollinen odottaa jonkun toisen talon isäntää itseensä pestämaan. Vain nuonomin isäntäänsä tai taloa tyydyttäneen palkollisen piti itse pestinsä loputtua lähteä kauppaamaan joko itse itseään toisille isännille, tai hommata joku henkilö, joka tämänlaista välitystä tekee; esiintyy orjakauppaana. Palkkatyöläinen, vaikka hän olisi miten hyvin isäntäänsä teollisuudessa palvellut, ani harvoin suurmaailmassa kokee sitä, että joku toinen työnantaja häntä haluaisi palkata, kun hän on syystä tai toisesta toisen palkkistalta poistettu.

Työväkällystoimistot nykyaikana ovat kehittyneet jättittämättä orjien välittäjiksi teollisuusmaailmassa. Ei yksin Yhdysvalloissa, mutta mikäli tiedot kertovat, on niitä kaikkialla, missä palkkatyöläisiä käytetään. Jopa on olemassa kansainvälisiä orjakauppatoimistoja, joista toiset toimivat avoimena työläisten lähettäjinä maasta toiseen, toiset taas opäsuorasti värväävät työläisiä määrättyihin palkkolinu edeltäpäin tehtyjen sopimusten mukaan. Onpa esim. Englannin hallituskin toiminut kansainvälisessä palkkaorjakauppaana,

toimittamalla lukuisia brittiläisiä työläisiä Canadaan ja muihin alusmaihiin, etupäässä kotimaassa olevia työttömiä. Japanissa on tätä tointa hallituksen taholta harjoitettu jo vuosia ja lähetetään jatkuvasti työläisiä eri maihin, koska liikakansoitus ja työttömyys asettavat yleisen rauhallisuuden vaaraan, kuten eräässä näitä asioita kertovassa tiedonannossa mainittiin.

Mutta missään sivistysmaassa ei ole enään olemassa sellaista suoranaista ihmisten huutokaupalla myyntiä, kuin on Ranskassa. Siellä nimittäin pidetään maaseudulla vakituisesti vuotuiset "Foire aux Valets", työläisten markkinat, joissa sitä varten koulutuneet vasaramiehet myyvät työläisiä talonpojille. Tämän myynnin käytännöllinen ratkaisu tapahtuu jotakuinkin samalla tavalla, kuin tapahtui Suomessa ja tapahtuu edelleen rengin ja pihan ja isännän välinen pestaus. Pestaja antaa määrätyn summan pestatulle, ja tämä on lainmukaan piltävä sopimus kaupasta. Samoin Ranskan maaseudulla, kun ostaja ostaa miehen tai naisen, antaa hän tälle käteisrahaa ja jos henkilön myynnissä on käytetty vasaramiestä, hän nimittäin on "huudettu lavalta", joutuu hän tästä käteisrahasta maksamaan ennakolta sovitun prosentin vasaramiehelle.

United Pressin kirjeenvaihtaja kertoo olleensa eräässä tämänlaisissa myyjäisissä, tai "Foire aux Valets'issa" läsnä, joita pidettiin Chateauroux nimisessä kauppalassa, joka on laajojen maanviljelysseutujen keskus ja jossa tavanmukaiset tämän piirin työläismarkkinat pidetään. Aikamääränsä umpeen palvelleet maatyöläiset, miehet, naiset, nuoret pojat ja tytöt saapuvat näille maille jo varhain ennen markkinain alkamista, sillä tavallisesti päättyy pestaus tai ostetun aika noin kahia viikkoa ennen markkinapäivien alkamista. Nämä aikaisemmin saapuneet tulevat alueelle siksi ennen markkinoita, että he onnistuisivat tekemään kaupan itsestään jollekin samoin aikaisemmin saapuneelle isännälle ja siten säästyvät menettämästä vasaramiehen maksua. Täten ennen markkinoita nähdään tehtävän kauppoja kujien kulmissa, missä joku ilvessilmäinen talonpoika hieroo kauppaaviihentoista vuotiaan tytön kanssa, missä joku jo kulunut työläinen yrittää riuta pystyssä myydä

liseen puolisokealle isännälle parinkymmenen viiden vuotiaana riskinä miehenä jue.

Mutta markkinapäivän aamuna alkaa meno, joka pöyristyttää sivistynyttä ihmistä. Markkinapaikalla on joskus useampia myyntilavoja, riippuen ennakkokaupan määrästä ja tarjoilla olevasta työvoimasta. Useimmin on asia siten, että nuoret, riskit miehet, eivät ahstu tekemään vapaaehtoisia kauppoja ennen markkinapäivää, uskoen että isännät heidät lavalla nähtyään kilpailevat tarjouksilla ja he siten saavat enemmän, kuten yleensä asia onkin. Riskin miehen ollessa lavalla ja vasaramiehen ylistellessä häneen voimiaan ja työkykyään ja todistellen niitä entisen isännän lausunnoilla, kerääntyy lavan ympärille sikäläislaankiilutuneita, mikäli myytävä mies tai nainen on mielenkiintoinen. Usein näkee tämänlaisen myynnin jälkeen ostajan, vasaramiehen ja itsensä myyneen vähillä syntyvän ankaran kiistan, tietysti häteisestä ja myyntimaksusta, mutta tappeluun asti eivät tämänlaiset riidat monestikaan kehity, sillä palkalla on vahva järjestysvalta, joka vilpymättä sekaantuu ratkaisemaan asian.

Vanhät ja itsensä heikoiksi raataneet työläiset sekä terveydellisessä suhteessa alakynnessä olevat laovat surkean näyn. Vasaramies yrittää heitä pötkkiä ja ravistella ja he itsekkin yrittävät näyttää nuorilta ja reippailta, monesti vaatetuksensa muokaten ruumistaan, että se näyttäisi tukevammalta kuin on. Harvoin tämänlainen myytävä kuitenkin saa itsestään kuin alimman hinnan, joista myöhemmin. Tulee sääli katsellessa esim. keskittää yläpuolella olevaa naista ja miestä, jotka haluavat yhdessä työhön samalle isännälle. He usein yrittävät näyttellä iloisia ja vilkkaita ilmeitä, saaden todella näytetyksi asiantuntijalle vain perinpohjaisen voimattomuutensa. Vanhat, joilla jo on harmaa tukka, värjäävät sen, että eivät näyttäisi niille vanhoilta. Maalaavatpa monet kasvojaankin eloisammaksi näköiseksi.

Ylivämpiä ei ole katsella nuorten poikasten ja tyttösten myyntiä näiltä lavoilta. Milloin naisten hinnat ovat näillä markkinolla korkeammat, kertyy heitä paikalle markkinapäivinä siksi paljon,

että joutuvat myyttämään itsensä polkukuhinoista. Nuori, 15 ja 16 vuotias poika saattaa päästellä kurkustaan talvata hiveleviä ääniä, matkien lampaita tai muita kottelaimia merkiksi, miten hyvän paimenen hänestä voipi saada. Joskus nähdään heidän antavan juoksunäytteläkkin lavan ympärillä. Samoin tekevät samanikäiset tytöt, sillä heitäkin käytetään paimenina, mutta kuitenkin enimmäkseen taloustöiden apulaisina. Vanhempiakin otetaan paimeniksi, jotka omaavat jotain mainitsemisen arvoisia kykyjä karjan hoidossa ja muissa maanviljelykseen kuuluvissa tehtävissä, tai heidelmä, viinimarja ja -rypäle y. m. aloilla.

Viime syksyiset "Foire aux Valets'it" olivat vähäisemmät kuin pitkiin aikoihin, johtuen siitä, että teollisuudessa on Ranskassa ollut vähän vilkkaampi aika ja paljon maalaistyövoimaa pestin päätyttyä lähti teollisuusalueille toivossa saada "vapaan" työläisen päivät. Tästä johtuen työläisten hinnat mainituilla Chateaurouxin markkinoilla olivat, etenkin naisten, kohonneet 200 frangista 300 frangiin pestilajalta, joka on kahdeksan kuukautta. Parhaimmista, herttaisimmista ja työkykyisemmän näköisistä maksettiin dollareissa laskettuna \$50 päästä, mutta nuorista tytöistä ei maksettu kuin \$20—\$40 päästä kahdeksan kuukauden ajaksi. Tähän tietysti kuuluu ruoka ja nukkumatiila, mutta ei vaatetusta. Ensiluokan työläinen, joka pystyy useampaan tehtävään, voi viime syksynä saada 8 kuun ajasta \$120—\$125 amerikan rahassa laskien. Vanhemmat ja vähemmän mainetta omaavat olivat kuitenkin iloisia, jos saivat itsestään \$100 tai \$90. Ensiluokan paimen, täysi-ikäinen, voi myydä itsensä \$80—\$85, mutta tyttö, vaikka olisi ollut miten kaunis, ei voinut saada itsestään paimenen tehtävään myydessään kuin noin \$30—\$35.

Tämänlainen kauppa ei aina ja kaikissa tapauksissa ole niin tarkkaa, joutuuko itsensä myyjä juuri siihen tehtävään, mihin hän julkisella lavalla tehdyn kaupan mukaan kuuluisi, mutta näistä ei tiedetä sanottavasti mitään jälkijuttuja aiheutuneen, sillä ihmisten täten myyntitapa on ollut Ranskassa vallalla vuosisatoja.

